

Dosarul nr. 2ra-254/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Al. Mardari)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, I. Secieru, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Berzan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale cu privire la ridicarea sechestrului aplicat pe autoturism, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Elena Berzan, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a fost menținută hotărârea din 14 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a ț ă:

La 12 iunie 2018 Elena Berzan, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale cu privire la ridicarea sechestrului aplicat pe autoturism, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 26 iunie 2013, în temeiul facturii invoice 04PT nr. 369441 a procurat autoturismul de model Mercedes xxxxx, vin xxxxx, anul fabricării 2010, care până la acel moment avea numărul de înregistrare xxxx și aparținea cet. Rilschi Alexei, domiciliat xxxx. În aceeași zi, și-a înregistrat la ÎS CRIS Registrul dreptul de proprietate asupra bunului, pe parcurs autoturismul a fost înregistrat cu numărul de înmatriculare xxxxx.

A menționat că, la finele anului 2017 a aflat despre faptul că la 06 aprilie 2017 asupra autoturismului ce-i aparține cu drept de proprietate a fost aplicat sechestrul de organul de urmărire penală în cadrul dosarului de învinuire a lui Ichim Eugeniu,

Crăciun Sorin și a Galinei Crăciun de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal (cauza nr. 2017790006, pornită în anul 2017), acțiune autorizată de Judecătoria Chișinău, sediul Centru la demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Roșior V.

A indicat că, de fapt, autoturismul cu număr de înmatriculare xxxxx nu aparține cu drept de proprietate nici uneia din persoanele, care la moment au statut de inculpați în cauza penală, aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, iar dînsa este proprietarul de drept și de fapt al autoturismului, nu are careva tangențe cu cauza penală indicată și cu persoanele menționate.

A susținut că, autoturismul a fost înscris nejustificat în lista bunurilor sechestrate, iar la 25 octombrie 2017 a înaintat în temeiul art. 209 alin. (2) Cod de procedura penală în instanța, unde are loc judecarea cauzei de învinuire a lui Ichim Eugeniu, Crăciun Sorin și a Galinei Crăciun de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, o cerere prin care a solicitat ridicarea sechestrului.

Prin încheierea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost respinsă ca neîntemeiată cererea Elenei Berzan, din motiv că soluționarea cererii de scoatere a sechestrului implică atragerea în proces a altor persoane, lucru ce poate fi realizat doar în ordinea procedurii civile.

Prin decizia din 24 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins ca fiind inadmisibil recursul Elenei Berzan împotriva încheierii din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

A menționat că, nu are nici o calitate procesuală în cadrul cauzei penale și nu are careva tangențe cu Ichim Eugeniu, Crăciun Sorin și Galina Crăciun, care se pretinde ca au comis acțiuni infracționale, astfel aplicarea sechestrului asupra bunului ce-i aparține a fost efectuat în afara cadrului legal.

Astfel, prin aplicarea sechestrului asupra bunului ce-i aparține cu drept de proprietate i-a fost încălcat grav dreptul de proprietate (art. 46 al Constituției Republicii Moldova), iar sechestrul aplicat îi creează mai multe incomodități.

A explicat că în conformitate cu art. 209 din Codul de procedura penală, punerea bunurilor sub sechestrul poate fi contestată în modul stabilit de prezentul cod, însă plîngerea sau recursul înaintat nu suspendă executarea acestei acțiuni. Alte persoane decît bănuitul, învinuitul, inculpatul care consideră că punerea sub sechestrul a bunurilor lor este efectuată ilegal sau neîntemeiat sînt în drept să ceară organului de urmărire penală sau instanței să scoată bunurile de sub sechestrul. În cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestrul în ordinea procedurii civile. Hotărîrea instanței de judecată în privința acțiunii civile privind scoaterea bunurilor de sub sechestrul poate fi atacată de către procuror în instanța ierarhic superioară cu recurs în termen de 10 zile, însă, după intrarea ei în vigoare, este obligatorie pentru organele de urmărire penală și pentru instanța de judecată care judecă cauza penală în cadrul soluționării chestiunii ale cui bunuri trebuie să fie confiscate sau, după caz, urmărite.

A invocat că, în legătură cu eroarea comisă de organul de urmărire penală și de instanța de judecată în cadrul aplicării sechestrului pe bunul său, a suportat un șir de daune morale, prin care i-a fost afectată sănătatea psihică, manifestată prin stres

nervos, insomnie, tahicardie, depresie, simptome de spaimă, care se răsfrâng asupra ei până în prezent.

A mai indicat că, solicită repararea prejudiciului material și moral în temeiul art. 3 și 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.

A solicitat Elena Berzan scoaterea de sub sechestru a bunului, autoturismul de model Mercedes xxxx, vin xxxx, anul fabricării 2010, care îi aparține cu drept de proprietate, anularea interdicției de înstrăinare, aplicată de Agenția Servicii Publice, repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea din bugetul de stat în beneficiul său cu titlu de prejudiciu moral suma de 50 000 de lei, precum și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 18 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Prin hotărârea din 14 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Elena Berzan a fost admisă parțial, a fost ridicat sechestrul aplicat asupra autoturismului de model Mercedes xxxxx, anul fabricării 2010, care aparține cu drept de proprietate Elenei Berzan, cu anularea interdicției de înstrăinare aplicată prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 aprilie 2017, fapt care va servi temei pentru radierea interdicției de înstrăinare notate în registrele deținute de Agenția Servicii Publice, a fost încasată din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Elenei Bernaz, suma în mărime de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de prima instanță, la 11 martie 2019, Elena Berzan, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 11 martie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării din bugetul de stat în beneficiul Elenei Berzan a sumei de 1 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acestei cereri.

La 14 martie 2019, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a declarat apel împotriva hotărârii din 14 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând instanței de apel admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Elena Berzan, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a fost menținută hotărârea din 14 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 209 alin. (1) și (2) și 210 CPP și a notat că prima instanță la examinarea cauzei corect a aplicat normele de drept material ce reglementează raportul juridic între părți, întrucât

bunul asupra căruia a fost aplicat sechestrul, aparține cu drept de proprietate Elenei Berzan.

La 22 noiembrie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea admiterii cererii cu privire la încasarea din bugetul de stat în beneficiul Elenei Berzan a sumei de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea recursului a indicat că, își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel în partea admiterii cererii privind încasarea din bugetul de stat a sumei de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, deoarece le consideră ca fiind neîntemeiate și exagerate.

A susținut că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral.

A menționat că în cazul în care se decide asupra asistenței juridice, urmează să se ia în calcul în ce măsură reclamantul s-a conformat cerințelor prevăzute de art. 96 CPC. Reclamantul trebuie să dovedească faptul că cheltuielile pentru asistență juridică au fost reale necesare și rezonabile, ceea ce la caz nu a fost justificat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019 a fost expediată părților la 17 octombrie 2019. Iar, la 30 octombrie 2019 a fost recepționată de Ministerul Justiției (f.d.165, 175).

În circumstanțele date, recursul declarat de Ministerul Justiției la data de 22 noiembrie 2019, este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin notificarea din 13 ianuarie 2020 Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Conform avizelor de recepție, intimații au recepționat copia recursului la 15 ianuarie 2020 (f.d.119-122).

La 11 februarie 2020 Procuratura Republicii Moldova a depus referință prin care a solicitat admiterea recursului depus de Ministerul Justiției, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

Intimata Elena Berzan nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către de Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

